

A jövő reménysége

A felsorolt gazdasági és kulturális lehetőségek, megvalósítások és esélyek a két kisgyermekes fiatal Mikes család számára a leselkedő veszélyek ellenére az élhetőség ígéretét hordozzák. Várhatóan az arisztokrata erkölcsi eszmények közt kiemelkedő helyet elfoglaló szívósság, a nehézségek panasz nélküli, méltósággal való leküzdése egyike lesz annak az örökségnek, melyet Miklós Benedek nevű kisfiának, és Sára Erzsébet nevű kislányának, a család örömeinek és reménységeinek továbbad. Hasonlóképpen meríthetnek majdan erőt édesapjuk alábbi, felsőfokú eszményeket megfogalmazó leveléből is:

Kedves Klára,

arra kért, hogy értékekről írjak egy pár gondolatot a publikáció végére. Köszönöm kérését, és megpróbálok ennek eleget tenni.

Egyrészt létezik számomra az az abszolút értékrend, amit követni szeretnék, és ez a Szent Ignác által megfogalmazott életcél: „Mindent Isten nagyobb dicsőségére!”, amelyben a nagyobb (magis) szócska adja meg a mérvadó dinamikát. Másrészt létezik az az értékrend, amit ténylegesen követek, ami relatív, és ami nem annyira fenséges mint az előbbi, és ide tartozik az Erdély és a családom iránti lelkesedés.

Mindenesetre meg vagyok győződve arról, hogy léteznek abszolút értékek, létezik az abszolút „jó” és a „jó cselekvés”, akkor is, ha ezt ma sokan tagadják, különösen a nyugaton. Elég divatos ma megkérdőjelezni az elmúlt generációk értékeit, mint család, haza, államiság, Isten, és gyorsan nevetéssé válhat az, aki abszolút meggyőződéssel vall valamit, ha csak az a valami nem egy relativizáló elv.

A nemesség és egyes nemesek mindig akkor voltak kimagaslóak, amikor próbálták túlszárnyalni a klasszikus nemesi értékrendet, mint erkölcs, tisztesség, műveltség, hazafiság és bátorság, és mertek nagyobbban gondolkodni. Ilyen nemes emberek voltak Szent István és László királyaink, Szent Ignác, Szent Ferenc, és én még II. Rákóczi Ferencet és gr. Mikó Imrét is ide számítom.

Ezt a kis eszme-futtatást szeretném zabolai gr. Mikes János, szombathegyi püspök választott jelszavával zárni. János püspök hasonló megpróbáltatásnak volt kitéve, mint boldog altorjai br. Apor Vilmos győri püspök, mindketten rájuk bízott időseket, nőket és gyerekeket kellett, hogy megvédjenek palotájukban az orosz katonáktól. Amikor rájuk törtek a katonák, akkor János püspök szívinfarktust kapott és reggelre meghalt, míg Boldog Vilmos püspök golyó által vesztette életét. Ők is nemesek, erdélyiek, példaképeink.

„Non confundar!”